

stojanke in sicer posebno srđito v prostoru od Primolana (obmejni kot Tirolske ob reki Brenta) do Asiaga. Naši so tudi tukaj vse napade odbili. Vzhodno od Arsiera so se naši pomaknili zopet nekoliko dalje proti italijanski ravnini. Dne 18. junija so namreč zavzeli gorski greben južno od gore Busi Bollo. Na skrajnem zahodnem delu naše tirolske fronte blizu švicarske meje so naši dne 15. junija odvzeli Lahom dva vrha Tuket in Madač, ki ležita v gorovju Ortler ob italijanski meji. — Naša zračna letala so zadnji čas zopet pridno obmetavala italijanska mesta z bombami, naši podmorski čolni pa so v Sredozemskem morju potopili več italijanskih ladij. — Novo italijansko ministrstvo je sestavil 83letni poslanec Boselli, ki je pristaš struje za nadaljevanje vojske.

Strašni učinki naših težkih topov.

Anton Kralj iz Noričkega Vrha pri Radencih nam piše:

Mnogo sem že skusil v enoletnem bojevanju, a take borbe, kakor smo jo doživeli dne 20. in dne 21. maja na Tirolskem, še nisem videl. Strašni učinki našega težkega topništva so nepopisljivi. Kdor ne vidi in ne sliši učinkov naših težkih možnarjev 30,5 cm, 38 cm in 42 cm granat, ta si teh podrobnosti ne more predstavljati. Kar celi polentarji in njija pelerine so frčali po zraku kakor zrakoplovi. Res strašno, kar človek vse doživi na bojišču! V vesel sem se danes, da smo te zavrtnate hinavce nabrisali in namlatili prav pošeno in jih na tisoče vjeli, mnogo pušk, municije, strojnih pušk, topov in veliko vojnega materiala vplenili. Kadorna se pa praska za usesi in se bridko drži, ter poroča, da je zmiraj slabo vreme in da ne more naprej. Rad bi še bil dalje ostal pri stotnji, a ker nesreča nikdar ne miruje, sem bil ranjen dne 21. maja in moral sem v bolnišnico. Prišel mi je namreč košček granate v glavo in mi je napravil precejšnjo luknjo. Ko okrevam, grem zopet nad izlajalske Lahe.

Novo ministrstvo v Italiji.

Vsled nezaupnice, katero je dobilo italijansko ministrstvo Salandra v seji zbornice dne 10. junija, je odstopilo ministrstvo in italijanski kralj je začel iskati nove ministre. Poveril je staremu poslancu Boselliju nalogo, naj sestavi novo ministrstvo, kar se mu je po hudem naporu posrečilo. Štirje prejšnji ministri ostanejo, med njimi znani vojni hujskač zunanji minister Sonnino. Med novimi ministri se nahajata socialni demokrat Bisolati kot vojni inspektor in katoliški poslanec Meda kot finančni minister. Po političnem prepričanju so v novem ministrstvu zastopane skoraj vse stranke, zakaj v njem se nahajajo: pet konservativnih liberalcev, eden katoličan, štirje demokrate, dva radikalca, dva socialista in eden republikanec. V pondeljek je kralj potrdil ministre, ki so bili takoj zapriseženi. Italijanska zbornica je sklicana na dne 27. junija. Zatrjuje se, da bo tudi novo ministrstvo za brezpogojno nadaljevanje vojske.

Francosko bojišče.

Na desni strani reke Moze so se vršili manjši boji v kotlini Thiaumont, na levi strani Moze so pa napadali Francozi z velikimi silami nemške postojanke pri „Mrtvem možu.“ Francozom se je sicer posrečilo začasno pridobiti nekaj nemških jarkov, a so bili pozneje zopet vrženi nazaj.

Pred Solunom.

V Vardarski dolini se vršijo od časa do časa artilerijski boji in boji med patruljami. Iz Aten se poroča, da so naši Angleži in Francozi potisnili na črti Topčin—Jenidže—Karasmak nekoliko nazaj. Sovražnik je dobil močna ojačenja in je zasedel nekaj vasi blizu bolgarske meje. Četverosporzumove čete v Macedoniji se pripravljajo na ofenzivo. Po zanesljivih poročilih šteje sovražna macedonska armada: 275.000 Francozov, 125.000 Angležev, 26.400 Srbov. Ze sredi aprila se je pričela razvrstitev teh čet proti vzhodu čez Strumo in proti zapadu do Florine. General Sarrail je premestil svoj glavni stan v Karasul, 15 km od meje. Z ozirom na vse te priprave so prekoračile nemško-bogarske čete grško mejo pri Gevgeliju ter so zasedle važni gorski greben z Magadabom kot središčem. Da preprečijo nadaljno prodiranje sovražnika, so Francozi razdrili vardarske jezove ter preplavili ravnino. Mnogo ljudi je takrat utonilo; mnogo grških vasi je bilo uničenih. Zadnji čas angleški in francoski zrakoplovi z vžigalnimi bombami zažigajo letino v bolgarski Macedoniji. Goreča pšenica je cele doline zavila v gost dim.

Za Solunom je položaj nespremenjen. Četverosporzum se ni preklical svojih nasilnih odredb zoper Grško. Francozi in Angleži ustavljajo grške ladje, ki vozijo živila. Radi tega proti Grški veliko pomajkanje živčevja.

Kaj bo z Rumunijo?

V Bukarešti se je v nedeljo, dne 18. junija, vršil velik shod, ki naj ščuva na vojno. Govorila sta največja od Rusov plačana hujskača za vojsko: poslanca Jonescu in Filipescu. Rusofilsko časopisje povdarja, da je sedaj prišel trenotek, ko mora Rumunija poseči v vojsko. List „Adeverul“ pozivlja množico, da naj gre pred kralja in zahteva vojno.

Iz Amsterdama poročajo: V Londonu resno računajo, da hočejo Rusi iz Besarabije prodreti preko rumunskega ozemlja na drugi breg Donave, da tako odrežejo prometne zveze Avstrije in Nemčije s Turčijo.

2500 km fronte.

Major Schreibershofen povdarja v „Berliner Zeitung“ velikanske zahtevе, katerim imajo zadostiti osrednje države (Avstrija in Nemčija) v vojaškem ozirju. Avstrijske in nemške armade se razprostirajo na fronti, ki je nad 2100 km dolga (francoska 650, italijanska 450, ruska 1000 km) in navzlic temu se nahajajo sedaj na dveh točkah v vspešni ofenzivi. Ako sovražnik zbere nadmočne sile na eni sami točki in se zažene na našo fronto, potem ni čudno, če doseže spočetka par krajevnih vspehov. Toda vedno se je še posrečilo, take udarce pravočasno odbiti in tudi tokrat ne bo drugače.

Volitve v Ameriki.

Na velikem zborovanju demokratične stranke v Združenih državah Severne Amerike je govoril na splošno željo nekdanji državni tajnik Bryan, ki je priporočal, da se tudi pri prihodnjih volitvah izvoli Wilson za predsednika Združenih držav: obenem se mu je Bryan zahvalil, da se ni spustil v vojsko z Nemčijo. V vseh političnih krogih računajo z žopetno Wilsonovo izvolitvijo kot z gotovim dejstvom.

General Moltke umrl

Dne 18. junija so obhajali v državni zbornici v Berlinu posmrtnico za umrli maršalom in preustrojiteljem turške armade, Gole-pašo. Ob tej priliki je tudi govoril generalni polkovnik in namestnik načelnika nemškega generalnega štaba pl. Moltke, nečak znanega načelnika nemškega generalnega štaba v nemško-francoski vojni leta 1870. Po končanem govoru se je pl. Moltke zgrudil na tla. Zadel ga je srčna kap. Bil je 68 let star. Ob začetku vojske l. 1914 je bil pl. Moltke načelnik nemškega generalnega štaba proti Francozom, Zavoljo bolezni je kmalu moral odstopiti.

Slovenske žrtve za domovino.

Junaške smrti je padel v ponočnem naskoku na italijansko postojanko na laški zemlji kadet Izidor Stampfl, sin znanega čebelarja Josipa Stampfl v Stražgojncih pri Pragarskem. Bil je pri moštvu in pri častnikih zelo priljubljen, kar pričča dejstvo, da so njegovo truplo prenesli na tirolska tla in ga tam ob navzočnosti številnih častnikov in vojaštva slovesno izročili materi zemlji. Bil je zaveden Slovenec. — Dne 6. junija je padel na tirolskem bojišču junaške smrti kadet Franc Pelcl, doma iz Ržičkega Vrha pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Zadel ga je v hrbet dum-dum-krogla, ki mu je v hipu ugasnila življenje. Dve uri pred smrtjo je pisal pismo, v katerem naroča mrtvaška opravila za duše mir in pokoj. Duh je nekako že slutil konec. Rajni je bil abiturient mariborske gimnazije, marljiv in nadarjen dijak, vrl mladenič, vedno veselega, vedrega lica, upanje starišev. — Prejeli smo žalostno novico, da je padel dne 25. maja junaške smrti, začet od sovražne krogle v glavo, načebudni mladenič Anton Koprivšek, doma iz Ločice pri Vranskem, star še je 20 let. Njegov starejši brat Jakob se že pogreša od začetka vojne in mlajši brat Leopold je že tudi pri vojaki. — Dne 21. maja je na laškem bojišču zadel sovražna krogla v prsa Franceta Lešnika, doma iz Gubna pri Pilštanjju. Smrtnoranjenega so prepeljali v bolnišnico, kjer je po sprejemu sv. zakramentov izročil Gospodu svojo dušo. — Dne 6. junija je padel junaške smrti za domovino Janez Konečnik iz Smihela nad Mozirjem. Laška krogla ga je zadel na gori Boskon na Laškem. Rajni je bil dobrega, miroljubnega značaja, spoštovan od vseh. Bil je jako izobražen; rad je prebiral dobre knjige in časnike. „Slovenskega Gospodarja“ je dobival tudi na bojišču. Izguba je za stariše tem večja, ker je on že bil sin, ki je padel v tej vojski. — Na laškem bojišču je umrl častne smrti za domovino Franc Žigert, doma iz Ščavnice pri Radgoni. — Z laškega bojišča prihaja poročilo, da je padel junaške smrti bivši posestnik in zidar Marko Košar iz St. Ilja v Sl. g. — V bolnišnici blizu bojišča je umrl posestnik Jožef Štifter, oče štirih malih otrok, doma v Ceršaku ob Muri. — Iz St. Jakoba v Slov. gor. se poroča, da je dal svoje mlado življenje za cesarja 20letni

Janez Terbiš z Lilaškega Vrha. — Na severnem bojišču je padel dne 8. avgusta 1915 19letni posestniški sin Anton Fašman, doma v Žičah pri Sv. Juriju v Slov. gor. Rajni ima tri brate pri vojaki, med katerimi je eden vjet. Daleč od doma se je moral vleči k večnemu pokoju. V tuji zemlji Te bo enkrat prebudila angelska trobenta! — Od Sv. Bollenka v Slov. gor. se nam piše: Pred tedni nas je udarila smrt z veliko silo. Zahtevala je kar dve žrtvi. Prvo si je izbrala dne 22. maja med našimi najstarejšimi: vzela je pridni družini posestnika Alojzija Krajnc v Sovjaku mlajšega sina Alojzija. Umrl je ravno na svoj rojstni dan, star komaj 19 let. Njegovo truplo počiva v tirolski zemlji na planjavi Lavarone. Druga žrtev je Franc Vršič, poljedelec v Trnovski vasi. Služil je pri lovcih na južnozahodnem bojišču, koder je dne 2. junija padel čez skalo v globočino. Zapustil je doma ženo in pet nepreskrbljenih otrok; starejši sin Franc pa je že tudi pri vojaki. Bodi obema junakoma ljubi Bog usmiljen Sodnik! — Alojzij Zimšek s Pilštanjja je padel dne 21. maja na južnem Tirolskem. Lansko leto je že bil težko ranjen, sedaj pa je smrtonosna krogla zahrbtnega sovražnika storila konec njegovemu mlademu življenju. Bil je mirnega značaja, delal je vedno veselje svojim starišem. — Dne 12. novembra 1915 je pri Gorici padel mladenič Franc Lobas, doma iz Marenberga, kakor se je sele sedaj izvedelo potom laškega Rudečega križa preko Svico. Pokojni je bil marljiv, tihega značaja, vzgleden ud Marijine družbe ter se ni sramoval, pogosto kazati svoje katoliško prepričanje, kakor tudi čela Lobasova hiša. — Kakor se nam iz Bučeevce pri Sv. Križu na Murskem polju poroča, je dne 30. maja v bolnišnici na laškem bojišču za ranami umrl 23letni mladenič Martin Siška, vojak 26. domobranskega pešpolka. — Divizijski župnik, č. g. Al. Čížek, je dne 25. maja pisal z laškega bojišča, da je dne 25. maja padel vzorni mladenič Jan. Kramar, doma od Sv. Petra pod Sv. gorami, vojak 26. domobranskega pešpolka. Pokopan je bil dne 26. maja v tuji zemlji. — Iz bojnega polja se nam poroča: Dne 25. maja je padel junaške smrti za domovino pešec Alojzij Svajger iz Polzele v Savinjski dolini. Leži pokopan v visokem gozdu na južni Tirolski. Dragi Lojze! Ni križa na Tvojem grobu, tudi mrtvaških zvonov ni bilo, da bi Ti zapeli popotnico v večnost, a eno je bilo: Prijatelj, ki Te je ljubil, je zaloval na Tvojem grobu. Tako počivaš junak daleč od svojih dragih, daleč od sre, ki so Te tako ljubila. Počivaj v miru in sanjaj o skorajšnjem svidenju s svojimi dragimi pri nebeškemu Očetu! Ne pozabi pa na Tvojega prijatelja, ki za Tavo žaluje in Te zelo pogreša. F. K. — Narednik Martin Kramperssek, doma iz Novevasi pri Sv. Juriju ob juž. žel., je začet od italijanske krogle dne 6. junija izdihnil svojo dušo. Rajni je bil hraber vojak, kar dokazuje njegova odlikovanja. Zaslužil si je: bronasto srebrno svetinjo I. in II. vrste. Star je bil 22 let. Postal je že prvo vojaško leto narednik. Boril se je najprej v Galiciji, kjer so ga že Rusi prav dobro poznali. Potem je odšel nad Lahe. Lansko leto ga je bila zasuila italijanska granata, vendar so ga še živega in neškodovanega skopali. V domačem življenju je bil miren, trezen in ponižen, za to tudi priljubljen povsod. Spavaj sladko v sovražnikovi deželi, če tudi še nad Teboj tulijo topovi! — Izmed mnogih, ki so padli za cesarja in domovino, je dal svoje življenje tudi Anton Pliberšek, doma na Gornji Ložnici, v župniji Sv. Venčesl pri Slov. Bistrici. Vojskoval se je od začetka vojske v Galiciji in v Karpatih. Odlikoval se je tako, da je bil povišan od navadnega pešca do desetnika in slednjič do četovodja. Dobil je veliko srebrno kolajno I. razreda. Na italijanski črti ga je dne 16. maja zadel sovražni izstrelak. Ravno čez mesec dni je dobila mati-vilova obvestilo o sinovi smrti. Ganljivo je bilo gledati, kako so bile tri svetinjske Matere božje, sv. Jožeta in sv. Antona prišle na trak hrabrostne kolajne, katero je mati dobila z drugo zapuščino vred. Ganljivo je tudi bilo videti, kako je ta venčeselski junak nosil v svoji knjižici molitev papežev za mir. Slava našim junakom!

Tedenske novice.

Visok obisk. V pondeljek dne 19. junija je zavod čč. šolskih sester v Mariboru nepričakovano obiskala nadvojvodinja Elizabeta, hčerka nadvojvode Franca Salvatorja in nadvojvodinje Valerije, so-proga ritmojstra Waldburga. Vse je presenetila izvanredna ljubeznjivost in priprostost visokega gosta. Po enomesečnem bivanju v Mariboru se je nadvojvodinja odpeljala iz Maribora.

Letošnje nove maše v lavantinski skofiji. Nove maše bodo letos brali sledeči novomašniki iz lavantinske bogoslovnice: Iz IV. letnika: Ivan Kolnik, Modriče (Bosna), dne 23. julija. Pridiguje Avg. Habli-Miridit, mestni župnik v Bos. Samcu. Jožef Mirt, Rajhenburg, dne 9. julija. Pridiguje dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru. Franc Sattler, Sv. Anton v Slov. gor., dne 16. julija. Pridiguje Ognjeslav Skamlec, župnik v Leskovcu-Haloze. Milan Slaie, Sv. Danijel v Celju, dne 9. julija. Pridiguje Anton Veternik, župnik v Žalcu. Hinko Skore, Sv.

Peter na Medvedovem selu, dne 16. julija. Pridiguje Franc Korošec, nadžupnik pri Sv. Križu tik Slatine. Iz III. letnika: Davorin Avšič, Sromije, dne 16. julija. Pridiguje frančiškan o. Gratus Kostanjšek, Maribor. Franc Grobler, St. Jurij ob Taboru, dne 16. julija. Pridiguje dr. F. Lukman, profesor bogoslovja v Mariboru. Jožef Krošl (sedaj posvečen v subdijakona, v jeseni v dijakona in mašnika), bo bral novo mašo pozneje. Čas še ni določen. Franc Molan, Dobova, dne 23. julija. Pridiguje Ivan Bosina, kaplan pri Sv. Martinu na Paki. Franc Tovornik, St. Vid na Planini, dne 9. julija. Pridiguje Miroslav Volčič, župnik v Breznem ob kor. žel. Franc Urleb, St. Jurij ob juž. žel., dne 23. julija. Pridiguje Jakob Rabuza, kaplan, Startrg pri Slovenjgradu.

Posvečevanje duhovnikov v sornboteljski škofiji (na Prekmurskem) se je vršilo dne 8. junija. Posvečenih je bilo osem novomašnikov.

Odlikovan slovenski vojni kurat. Č. g. Viktor Lunder, duhovnik lavantinske škofije, vojni kurat v garnizijski bolnišnici št. 7, pridružen mobilnemu rezervnemu špitalu št. 6.3, je bil odlikovan z duhovniškim zaslužnim križcem II. razreda na belo-rudečem traku.

Birmovanje v šaleski dekaniji. Na praznik vnebohoda Gospodovega so posvetili g. knezoškof prenovljeni glavni altar škalske župne cerkve ter delili zakrament sv. birme. Vsa opravila so trajala od 8. ure zjutraj do 2. popoldne in množica ljudstva je z vidnim zanimanjem sledila sv. obredom, posebno posvečevanju altarja. Znamenit je bil tudi govor o tem, kako da si lahko nebeško kraljestvo z naskokom vzamemo, ako imamo po zgledu vojakov svoj cilj vedno pred očmi, ako se stanovitno vojskujemo s trojnimi sovražniki, ako vse žrtvuemo za ta cilj. Na sedežu dekanije je g. knezoškofa pozdravil tudi g. glavar slovenjgraški baron Nengebauer, ki je razodel svoje veselje, da more pozdraviti Nadpastirja v svojem okraju. Po kratkem odmoru nastopili so g. knezoškof v petek popoldne svoje apostolsko potovanje v Šmartno. Po kratkem pozdravu v trgu Velenje in po obisku obitelji ondotnega župana, se je vršil sprejem v Šmartnem, kjer s a jih razven drugih kaj ljubko pozdravila 5letna otročiča iz slov. otroškega vrtca velenjskega, tako, da ni ostalo suho skoro nobeno oko. V svojem govoru so škof slikali drugi dan izpreobrnjenje in veroizpoved rim. stotnika s križem Vzveličarjevim ter z izgledi vernih vojakov vspodbujali k stanovitnemu spoznavanju sv. vere, zlasti v teh budih dneh. — V Šmihelu pri Šoštanjju so knezoškof drugi dan birmovali največje število otrok v tej dekaniji: 681, potem ko so v navdušenih besedah vspodbudili vernike, da naj si prizadevajo za pravega, svetega, vzvišenega Duha s pr.pomočki, ki so: sv. maša, beseda božja (Bobadila med roparji), potrpežljiva postrežba bolnikov (usmiljenke), skrb za hišo božjo, v kateri prebiva sv. Duh. Navduševali so tudi župljane za stavbo nove župne cerkve. — Pri Sv. Ilju, kamor so do speli Nadpastir v nedeljo zvečer, blagoslovili so v pondeljek prenovljen zvonik, nato so učili svoje poslušalce hvalečnosti, ter razkazovali zakaj, kje, kdaj in kako moramo biti hvaležni.

Za Rudeč križ se je nabralo v tednu Rudečega križa v cerkvah lavantinske škofije častno svoto 17.530 K.

Slovesnost v Slovenskem Lurdu. Iz Rajhenburga se nam piše: Kakor druga leta, se bo tudi letos dne 2. julija slovesno obhajala obletnica posvečenja Marijinega svetišča v Slovenskem Lurdu, v Rajhenburgu. Kot priprava na to slovesnost bo tridnevna, ki se začne na praznik presv. Srca Jezusovega, to je dne 30. junija 1916. Vodili bodo to pobožnost prečastiti gospodje misijonarji od Sv. Jožefa nad Celjem. Častilci Marijini, prihitite one dni v naš Slovenski Lurd, da zopet skupno zaprosimo Kraljico vojnih trum za zmago in mir, da ji potožimo svoje muke in bridkosti, da si potolažimo pri njej svoja žalostna srca.

† **Župnik Jožef Krajnc.** Že 15 duhovnikov je letos umrlo v lavantinski škofiji. V šmarnski in mariborski dekaniji je od lani največ duhovnikov pomrlo. V šmarnski dekaniji je oči zatisnil lani dne 5. maja g. župnik Andrej Zdolšek pri Sv. Štefanu, letos dne 6. februarja g. Alojz Kreft na Ponkvi, dne 1. junija žusemski župnik Fr. Vidmajer v Gradcu in dne 15. junija vpokojeni zibiški g. župnik J. Krajnc v Črešnjicah. — Nekaj vrstic temu v časten spomin. Jožef Krajnc je bil rojen dne 11. januarja 1858 v ugledni kmečki hiši v Podgorju št. 9 v Črešnjicah. Njegov oče Jožef z ženo Ano, rojeno Koželj, je bil silno pričten kmet, vnet za čast božjo in lepoto cerkve, dobrotnik siromakom, prijatelj duhovnikom, čez 50 let organist in čez 40 let cerkveni ključar, kot odbornik skrben za red v občini in šoli, odpril rok za izobrazbo otrok. Dva sina je dal študirati, Pavla za učitelja, Jožefa za duhovnika. Poslednjemu ni bilo v otroških letih poznati, da bi kaj postal. Bil je do 7. leta mutast. Enkrat se je nekaj prestrašil, zakričal, in jezik se mu je razvezal. Nato se mu je um tako

razbistril, da se je dobro učil po vseh solah in postal duhovnik dne 20. julija 1884. Primicijo je obhajal v domači cerkvi, prvo od začetka župnije v 156 letih. Pri slovesnosti mu je oče orgljal in brat ministriral. Na prvo kaplansko službo je bil poslan k Sv. Rupertu nad Laškim, potem v Pišcece, k svojemu birmškemu botru g. župniku Simonu Černoša, ki je bil poprej v Črešnjicah župnik. Iz Pišec je Krajnc romal na drugo kaplanijo v St. Peter pod Sv. gorami in od tam leta 1893 v prelepo Savinjsko dolino na Vransko kot kaplan, pozneje kot provizor in zopet kot kaplan. Po 13 letih kot kaplan je leta 1897 nastopil župnijo Zibiko, da si je v njej naložil dvojno trpljenje: 17 let trpljenje v službi in 2 leti trpljenje v boleznih. Osem let je sam brez pomočnika oskrboval to župnijo, v kateri je čez 2000 prebivalcev, štirirazredna šola, romarska božja pot Tinjsko, močviren, blaten svet in veliko gospodarstvo. Po 17 letih pridnega delovanja ga je zadel na levi strani mrtvoud, da si je mogel še manj pomagati, kot slaboten otrok v zibelki. Sprosil si je potrebni pokoj in se preselil v rojstno gorsko župnijo, ki ni za bolnik nič kaj primerna, pa ga je tja vlekel v sladkem upanju, da mu bosta bližnja sosedla, dobra dva brata, stregla in da bo počival na domačem pokopališču poleg starišev in med rojaki. Želja se mu je spolnila dne 17. junija na kvatno soboto. Spremljalo ga je sedem duhovnikov, in prav veliko ljudstva, ki mu je kljub obilnemu delu zadnjo čast v ljubezni izkazalo. Pristrène besede mu je v slovo spregovoril vojniški g. župnik. — V Črešnjicah počivajo zdaj trije od mrtvouda zadeti gg. župniki: Augustiner od leta 1829, Trafenik od leta 1862 in Krajnc. N. p. v m.!

Ogrski Slovenec — junaški branitelj vere. Prekmurske „Novine“ poročajo: „V Pragi v ednoj bolnišnici so se ranjenci tri dni kregali i pripravili med seboj za volo vere. Ništeri so trdili, da popom ne trebe vervati, da ne ga Boga, da ne trebe moliti itd. Gjörök Matjaš, Slovenec iz Strigove, je pa ostro nastopil proti veretajnikom. Razložil jim je jasno našega N. J. Kristusa navuk nateliko, da so na njegovo stran stopili čehi in horvati tudi, i da se je nevernost le ne dala pomiriti, je Gjörök na report bio pozvani, kak da bi on delao krega. Poglavarstvo bolnišnice je celo delo preiskalo in presodilo i junaškega branitelja vere za neđužnoga spoznalo pa njegove reči potrdilo. Dobre dšše, zapelivcom se ne podajte, Bog je eden, ki je naš sodnik, neba je večna pa pekel tudi. Molite i zagovarjajte le pravico, Jezus vam to plačao bo. Mi domači pa molimo za te dobre vojaške, prave junake, so Slovenci, Vogri ali kakše koli narodnosti.“

Pred rodnim domom padel. Čuden slučaj se je pred kratkim dogodil na goriški fronti. Domačin iz Podgore, ki se je od početka vojske kot črnovojnik boril po nešteti bojiščih Srbije in Rusije, je končno prišel na laško bojišče. Gotovo ni slutil, da ga sreča, ki ga je spremljala povsod, zapusti doma pred lastno rodno hišo. V tujini je zrl neštokrat smrti v oči, a vendar je prišel še zdrav in nepoškodovan ubranit domačo vas, lastno zemljo. Ko je šel v jarke pri Podgori, ga je pot vedla mimo doma, mimo razvalin lastne hiše. In glej! Pred rodnim domom ga je zadela granata; na svoji lastni zemlji je padel junaške smrti za domovino v najožjem pomenu besede. — Pokopali so ga ravno pred rojstno hišo. In tako spi ta junak doma, kamor je gotovo ves čas močno hrepenel.

Vojni kurati obveščajo svojce padlih vojakov. Določeno je, da bodo v bodoče, dokler bo trajala vojna, obveščali vojni kurati svojce na bojišču padlih vojaških oseb po posebnih dopisnicah, kedaj in kje je umrla dotična oseba ter čas in kraj pogreba. Na tozadevni dopisnici bo označeno ime, sarža in četa, pri kateri je služil padli. Dopisnica bo opremljena s pečatom in podpisom dotičnega vojnega kurata. Nadalje je določeno, da morajo vojni kurati takoj obvestiti svojce padlih ali v bolnišnicah umrlih vojaških oseb.

Praporščaki in kadeti pozdravljajo. Ob priliki prekoračenja laške meje, pošiljajo najsrčneje pozdrave vsem znankam in znancem sledeči praporščaki in kadeti: Ferk Josip, Jug Rikov, Tomšič Mirko, Milbarčič Ivo, Seršen Dore in Marolt Matija.

Prostovoljni strelci pozdravljajo. Z italijanske fronte pošiljajo pozdrave sledeči prostovoljni strelci: Četovodja Franc Bamsi od Radgone, desetnik Anton Božič od Celja, Friderik Sodec od Sv. Jurja na Ščavnici, Franc Ketiš, Friderik Müller od Radgone, Anton Klobasa od Ljutomera in Jožef Vizjak od Ormoža.

Z bojišča na bojišče. Piše se nam: Slovenski fantje in možje smo bili že na raznih bojiščih. Najprvo na srbskem, potem na ruskem, potem zopet na srbsko-črnogorskem in sedaj na italijanskem. Ne bo menda dolgo, ko bomo zopet sli na drugo fronto, kakor se sliši. Lanski Božič smo obhajali v Peči (mesto v Črnigori), kje bomo neki letošnjega? Mi slovenski fantje in možje ne bomo nikdar omagali. Le naprej, le naprej, dokler je še vetra kaj! Ivan Gričnik, posestnik s Planine, Franc

Vah iz Buč, Franc Pučko iz Rinčetove grabe pri Ljutomeru in Leopold Gorican iz Vranskega.

Slovenski lovci pozdravljajo. Mladi slovenski črnovojniki se pridno bojujemo s polentarjem, ker imamo upanje, da bomo grdega izdajalca skoraj premagali. Pozdrave pošiljamo vsi slovenski fantje od lovske bataljona št. 30: Franc Marinič iz Negove, Franc Lapuh, Andrej Urek, Franc Benkoč, doma iz Brežic ob Savi, Franc Bolcar, Zagoršek, desetnika, doma iz Ptuja, Franc Brglez pri Celju, Ignac Roser iz Celja, Franc Valenčak iz Kozjega, Jožef Penič iz Podsrede, Jakob Šijanec iz Ljutomera, Alojz Mešl in Martin Meh iz Šoštanja.

Italijanska granata se polza ne rani. Slovenski črnovojniki nam pišejo z italijanske fronte: Od 5. do 12. junija je Lah silovito obstreljeval naše postojanke s svojimi 21 do 28 cm granatami, a ni povzročil nobene človeške žrtve. V gozdu je sicer podiral več sto let stare bukve, a druge škode ni napravil. Nekoč sem šel pogledat jamo, ki jo je napravila laška granata. In glej! Poleg sveže jame se je plazil velik polž popolnoma nepoškodovan in je korajžno kazal Lahu svoje rogove. Tudi polzeva kajza je bila nepoškodovana. Čeravno imajo Lahi cel sop petelinovega repa za klobukom, vendar se ga slovenski fantje in možje nikakor ne bojimo. Slovenski lovci veselo pozdravljamo «Slov. Gospodarja», ki nam je tukaj najljubši gost: Četovodja Peter Petrovič iz Bukovec pri Ptuju, desetnik Jož. Firbas iz Gorišunec in Franc Belak iz Murščaka pri Kapeli.

Potni listi za Gradec. Ministrstvo je odredilo, da so se štajerski okraji Gröbming, Lietzen, Ljubno na Gornjem Štajerskem, Bruck, Mürzzuschlag, Gradec, Weiz, Hartberg in Feldbach izločili iz širšega vojnega ozemlja. Mariborsko okrajno glavarstvo nam poroča, da mora odslej vsak, kdor hoče potovati severno od Lipnice, n. pr. v Gradec ali nazaj imeti potni list s fotografijo. Taki potni listi se dobijo na okrajnih glavarstvih. Kdor hoče dobiti tak potni list, naj prinese seboj kolek za 2 K, svojo fotografijo in potrdilo od občine.

Kdo kaj ve? Pogreša se od 20. avgusta 1915 Matija Trstenjak, doma iz Vodranc, pošta Sv. Bolfenk pri Središču. Služil je pri 87. pešpolku, 16 slotniji, vojna pošta št. 34. Zvedelo se je, da je bil dne 20. avg. 1915 na Doberdolu ranjen. Odgovor njegovemu očetu Martinu Trstenjaku, gostilničarju v Vodrancih, pošta Sv. Bolfenk pri Središču.

Gospodarske novice.

Premiranje konj za leto 1916. V svrhu povzdige domače konjereje se bo vršilo tudi letos premiranje konj. Sicer letos ne bo dala država nobenih premij ali daril, toda deželni odbor, okrajni zastopi, zasebniki in društva so naklonili štajerski c. kr. konjerejski družbi toliko podpor in daril in sicer v znesku 21.000 kron, da je tudi za letos omogočeno primiranje konj, ki se bo vršilo: Dne 5. julija v Lipnici, 6. julija v Ljutomeru, 7. julija v Gornji Radgoni, 8. julija pri Sv. Lenartu v Slov. gor., 10. julija na Ptuju, 11. julija v Središču, 12. julija v Slov. Bistrici, 13. julija v Brežicah, 14. jul. v Šoštanju in 15. jul. v Celju.

Vojaški dopusti. Kam se pošljejo prošnje, ki jih napravijo svoji vpoklicanih? Občinski uradi smejo potrditi na prošnji za dopust, da je res potrebno, da se dotičniku dovoli dopust. Seveda se mora župan prepričati, ali bo dotičnik res tudi pomagal domačim pri delu. Prošnja naj se pošlje naravnost na poveljstvo oddelka, pri katerem dotičnik služi, ali pa se pošlje njemu samemu, da jo predloži pri raportu. — Občinam se je naročilo, naj pojasnijo ljudem, da je pošiljanje prošenj za dopuste na razna ministrstva in vojaška poveljstva brezuspešno.

Oprostitev bikorejcev od vojaške službe. Poljedelsko ministrstvo je z odlokom z dne 15. aprila 1916 določilo, da se bikorejci, ki imajo oskrbovati plemenske bika, v uvažanja vrednih slučajih oprostitjo črnovojniške službe. Če je nujna potreba, se oprostitjo še tudi hlapeci, ki oskrbujejo plemenskega bika. Seveda lahko uživajo oprostitlo ugodnost samo taki črnovojniki, ki še niso na fronti ali pa v prostoru tik za fronto. Prošnje, ki morajo biti dobro utemeljene, se morajo poslati potom okrajnega glavarstva na poljedelsko ministrstvo. Priporoča se, da občina ali kmetijska podružnica prošnjo potrdi.

Ne prodajajte telet! Ker se bo radi sedanje uradno urejene prodaje živine, število goveje živine zelo zmanjšalo, moramo skrbeti za naraščaj. Radi tega moramo teleta kolikor mogoče ohraniti za plemo. Mesarji sicer nagovarjajo zivnorejce k prodaji telet in obljubujejo lepe cene, vendar se na to

ne smemo ozirati. Čas, ko se bo čutilo pomanjka nje plemene živine, ni več tako daleč, kot si marsikdo misli.

Najvišje cene za teleta, svinje in ovce. Cesar-ska namestnija je tudi za teleta svinje in ovce, ki so namejene za klanje določila primerne prodajne cene, in sicer za 100 kg žive teže pri hlevu p o-dajalca: teleta 220 do 270 K, mesne svinje o 80 kg teže 300 do 400 K, mastne svinje čez 80 kg 400 do 450 K, ovce 200 do 300 K. Pri pro-daji se sme zahtevati samo cene, ki so z ozirom na kakovost živine gornjim nastavkom primerne.

Kavine karte. Da se zasigura prebivalstvu v-poraba kave ter da se cene za kavo ne pretiravajo, se bodo vse zaloge kave zasegle. Cena na drobno bo 8 K za 1 kg kave. Vpeljale se bodo tudi karte za kavo.

Razne novice.

Morski psi pribajajo. V reško luko se je pri-klatil iz Sredozemskega morja 3 metre dolg mor-ski volk, ki je bil za tamošnje ribiške čolne in za osebe, ki so se kopale v morju, velike nevarnosti. Motornemu čolnu Nekton se je posrečilo ujeti drz-nega roparja. Na močno vrvi so privezali močen trnek, nanj pa obesili bele hlače. Zver se je blis koma vrgla na plen in požrla hlače s trnekom vred. Z velikim trdom so spravili roparja na suho, ko so mu še morali poprej pognati dve krogli v glavo. V njegovem želodcu so našli ostanke člo-veških kosti, srebrno veržico in dva prstana.

Ostala je brez kože na glavi. V šopronski žu-paniji na Ogrskem se je zgodila izredna nesreča. Žena mlinarja Ferštaka je prišla preblizu velikemu kolesu v mlinu; kolo jo je prijelo za lase in ji od-trgalo z glave vso kožo z ušesima vred. Žena je smrtnonevarno poškodovana; njen mož je na bo-jišču.

Dopisi.

Maribor. Sprejem učencev na mariborski dr-žavni gimnaziji se bo vršil dne 2. julija ob 10. uri dopoldne; sprejemni izpit pa naslednji dan dne 3. julija. Gimnazija se nahaja sedaj na Elizabetni cesti št. 19. — Na cesarja Franca Jo-žefa I. jubilejnem učiteljskišču šol-skih sester v Mariboru bo vpisovanje za 1. letnik šolskega leta 1916/17 v četrtek, dne 6. ju-lija od 8. do 2. ure dopoldne. Sprejemni izpit se začne istega dne ob 2. popoldne.

Selnica ob Dravi. Janez Rajšp piše z italijan-ske fronte svojim starišem: Daleč, daleč smo že prodri. Stojimo že na italijanskih tleh. Pod straš-nim ognjem smo zavzeli italijanske postojanke. Noč in dan ter več dni zaporedoma so grmeli topovi in puške. Mislim sem, da se približuje sodni dan. Nebeška mati Marija me je varovala v najhujših trenutkih. Lahi so se grozovito ustavljali, a podrli smo jih nazaj. Ujeli smo jih več tisoč, med njimi tudi mnogo črnih. Mnogo pozdravov! Vaš Janez.

Sv. Jakob v Slov. gor. Z bojišča v Tirolah pošiljajo pszdrave vsem domačim: Frane Hauptman od Sv. Jakoba v Slov. gor., Jožef Znojil od St. Jurija v Slov. gor., Mihael Lešnik iz Laznice pri Bistrici in Roman Mandl, četovodja iz Bistrice pri Rušah.

Št. Lenart v Slov. gorican. Nasi fantje, ki so se kljub hudim, mnogokrat nadčloveškim bo-rom ve ino dobre volje in navdušenosti za svetlo bo-proti našim sovražnikom. Naš oče Jakob Živko od oddelka strojnih pušk piše med drugim z la-škega bojišča: Čeravno nas je Rus zopet nenado-ma in z velikansko silo napadel, vendar se ne bo-jimo, da ne bi bili Lahu tudi na dalje kos. Eden slovenski fant ali mož vzame kar deset polentar-jev na muho. In naš slovenski narod bo z zlatimi črkami zapisan v zgodovino sedanje krvave vojske. Svoje najboljše sinove je daroval za Avstrijo in za cesarja.

Sv. Bolfank v Slov. gor. Naša kmečka branil-nica in posojilnica je imela preteklo leto velik de-jarni promet in sicer K 104.082. — Sprejemkov, K 103.336 20 v izdatkov, torej znaša celoletni promet K 207.418 20 v. 4. vojnega posojila je podpisala naša zadruga s svojimi udi 40.000 K. Obrestna mera se bo s 1. julijem t. l. znižala in sicer pri vlogah od 4 1/2 na 4 0/0 in pri posojilih od 5 1/2 na 5 0/0.

Kapela pri Radencih. Abzjij Krizanič, ki se je kot telefonist udeležil bojev na južnem Trolskem

proti Lahu, nam piše, da je bil pri napadu na so-vražno postojanko ranjen v nogo in se sedaj na-haja v Inomestu v bolnišnici. Rana mu lepo celi. Pozdravlja vse znance.

Sv. Križ na Murskem polju. Posojilnica v Kri-ževcih na Murskem polju, naznanja, da ima svoj redni občni zbor dne 29. junija 1916 ob 9. uri oredpoldne v posojilnični pisarni. Spored: 1. Po-ročilo o reviziji. 2. Poročilo načelnictva. 3. Poro-čilo nadzorstva. 4. Odobrenje letnega računa za l. 1915. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti. Ako ob 9. uri ne bo zadostno število članov navzočih, se vrši en pol ure pozneje drug občni zbor v rav-no taistem prostoru in z istim dnevnim redom. Načelnstvo. 415

Sv. Barbara v Haložah. Dne 19. maja, ob po-8. uri zvečer, je umrla v Slatini nagloma, zadeta od srčne kapi, občeznana in spoštovana gospodinja Te-rezija Kokol, rojena Pintarič. Blagopokojna je bila rojena dne 30. septembra 1847 v Gruškovcu. Pogreb se je vršil dne 21. maja, ob dveh popoldne. Velika udeležba je pokazala splošno njeno priljubljenost pri vseh faranih. Preostalemu soprogu, g. Andreju Ko-kol, cerkvenemu ključarju, in vsej obitelji naše iskren-no sožalje. Draga mamica, Bog Te je sicer poklical nagloma, a gotovo ne nepripravljeno. Počivaj v mi-ru! Na svidenje nad zvezdami!

Sv. Marko niže Ptuj. Solarske kuhinje, Rud križ in 4. vojno posojilo. V občinah Sv. Marko, Bu-kovec, Stojenci, Prvenci, Borovci in Zabovci se je na-bralo za osnujočo se domačo solarsko kuhinjo zne-sek 292 K 73 vin., kateri se je koristonosno nalczil v domači posojilnici. Za Rudeči križ so darovali sta-novalci navedenih občin šolskim nabiralcem 291 K 89 vin., kateri znesek se je poslal deželnemu pomož-nemu društvu Rudečega križa v Gradcu. — Za 4. vojno posojilo je podpisalo 43 strank svoto 34.200 K in takoj založilo v gotovini 32.274 K. Na 5% sedem-letne državne zakladne liste se je podpisalo 31.000 K, na 5% 40letno vojno posojilo pa 3200 K. Iz po-sameznih občin in vasi se je podpisalo: iz Markovec 2200 K, iz Novevasi 4200 K, iz Bukovec 5100 K, iz Stajne 700 K, iz Sobotine 4500 K, iz Strele (najmanj-ša vasica) 4000 K, iz Prvence 7400 K, iz Borovec 3000 K, iz Zabovce 3100 K. Ljudje še imajo mnogo denarja doma po skrinjah in omarah mrtvega ležati, ker so preveč verjeli nekaterim čenčam, kateri so tr-dili, da se denar ne bo dobil pred 40 leti nazaj. To-rej vsak po svoje! Vendar pa je večina faranov po-kazala, da se zavada svojih patriotičnih dolžnosti in da zna s svojim denarjem dobro gospodariti. Tako je prav!

Majšperg. Tukaj smo pokopali nedavno 2 menda najstarejša župljana Antona in Ano Turk. posestnika v Sesterzah. On je bil v 85. in ona v 83. letu. Ona je bila pokopana prvi petek in drugi petek že on.

Ponikva ob juž. žel. V Gospodu je tukaj za-spal po daljši mučni bolezni g. Jože Zupanc, bivši posestnik v Dramljah pri Sv. Ursuli. Rajni je bil oče štirih sinov-vojakov. Dva se nahajata v ru-skem ujetništvu, eden je na italijanskem bojišču, eden pa je radi bolezni, ki se je nalezil na boj-nem polju, doma. Ves čas, kar izhaja »Slov. Go-spodar«, je bil rajni njegov zvest naročnik, ter ved-no vnet za vsako dobro stvar, posebno je ljubil knjige, iz katerih se je kakor je trdil, mnogo na-učil. Blagemu starčku, našemu somišljeniku, bodi ponkovačka zemljica lahka!

Celje. Vpisovanje v 1. razred c. kr. samostoj-nih gimnazijskih razredov z nemškim in slovenskim učnim jezikom v Celju se bo vršilo dne 28. junija t. l. od 9.—10. ure dopoldne v zbornici gorej imenova-nih razredov. Po vpisovanju se začne takoj izpraševanje za sprejem.

Petrovce. Četovodja Franc Žager, ki je ves čas v vojni in je še popolnoma zdrav ter je odli-kovan s srebrno kolajno I razreda in bronasto, piše svojim starišem: Čutim se vsega srečnega, po-sebno sedaj, ko so naše vrle čete na mnogih kra-jih že prekoračile italijanske meje. Mi se nahaja-mo ravno na robu meje, tako da frčijo naše svin-čenke na italijansko zemljo. Nasi topovi težkih kalibrov bruhajo ogenj noč in dan na nezvestega polentarja. Držimo ga že za vrat. Laha podimo, kakor divje koze po skalovju, da kličejo: »Mama-mia«, »mama-mia!« Šrapneli škropijo svinčeno zrnje po njih, granate jih izkopljejo, če se še tako globoko zarijejo v zemljo. Strojne puške režejo po njih, da je kaj. Danes, ko to pišem, se nahajam v strelskem jarku ter z velikim veseljem bruham krogle na polentarja.

Družmirje pri Sočtanju. V veseli družbi voja-kov na dopustu v Družmirju je nabral za avstrijski Rudeči križ narednik Anton Novak znesek 10 K 28 v. Živeli posnemovalci!

Zadnja poročila, došla v sredo, 21. junija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 20. junija.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

V Bukovini je sovražnik v hudih bo-jih z našimi zadnjimi stražami preko-ručil reko Seret. Med rekama Pruti in Dnjestr, ob reki Strypi in na ozemlju Radzivilova je potekel dan razmeroma mirno. V vspešnih obram-bnih bojih južno-vzhodno in severno-vzhodno od Lu-kača v Voliniji so dosedaj vjele naše čete čez 1300 Rusov, vplele eden ruski top in 3 strojne puške.

V prostoru Kisilina napredujejo v vstrajni borbi napadi zavezniških čet. Med Sokulom in Kolkijem smo vnovič odbili močne sovra-žne napade. Pri Gruzijatuynu, kjer je sovražnik z zastavo močnih sil skušal vdreti v četrtič v črto hrabrih braniteljev, se vrše srditi boji.

Italijansko bojišče.

Bojno delovanje na soški bojni črti in v Dolomitih je padlo do navaadne mere. Zopetni italijanski sunki proti posameznim mestom bojne čr-te med Brento in Astico so bili odbiti.

Balkansko bojišče.

Pri kraju Ferass ob spodnjem toku reke Bo-juze praske.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 20. junija.

Rusko bojišče.

Armada skupina generala Linsingena: Močni ruski napadi na prekope južnozahodno od kra-ja Logižin so se pod težkimi izgubami v zatvor-nem ognju ponesrečili. Nепrestana sovražna prizade-vanja proti črti ob Styru in zahodno od Kolkij-a so splošno ostala brezuspešna. Pri kraju Gru-zijatynu je borba posebno srčita. Med progo Ko-vel-Luck in reko Turija se naše čete zlomile na več mestih, posebno pa pri kraju Kisilin, iz-redno trdovratni ruski odpor in su, boreč se, prodr-le dalje naprej. Južno od Turije so bili sovra-žni napadi odbiti. Rusi svojega prodiranja proti kra-ju Gorohov niso nadaljevali.

Položaj pri armadi generala grofa Both-merja nespremenjen.

Zakaj smo se umaknili iz Černovic?

Vojni poročevalci poročajo iz Bukovine, da se je moralo mesto Černovice radi tega izprazniti, ker se je bilo bati, da bi Rusi, ki so od Dnjestra vedno dalje prodirali v severni Bukovini, oni del naše ar-made, ki je stal ob besarabski meji, obkolili. Ta ar-mada se je morala vzeti nazaj. Na drugi strani pa se je tudi bilo bati, da bi mesto po daljši brambli za-radi silovitega artilerijskega ognja prehušo trpelo.

Začetek razoroženja na Grškem.

Kakor pariški list „Matin“ poroča iz Aten, se je v nedeljo, dne 18. junija, začel odpust mobilizira-nega grškega vojaštva v Atenah.

Vojska med Ameriko in Mehiko?

Razmerje med Združenimi državami Severne Amerike in Mehiko postaja vedno bolj napeto. List „Kölnische Volkszeitung“ poroča, da skuša 30.000 Mehikancev obkoliti armado ameriškega generala Pe-archinga, ki šteje 15.000 mož. Mehikanski general Karanca je dal povelje, da morajo mehikanske čete napasti ameriške, ako bodo iste skušale še nadalje prodirati na mehikansko ozemlje. Wilson je baje že odredil splošno mobilizacijo ameriške milice, ki pa bo samo stražila ameriško mejo ter preganjala mehikan-ske roparje, ki silijo preko meje. Ameriške vojne la-dje so odplule v mehikansko vodovje, da ščitijo ame-riške koristi.

Listnica uredništva.

Mali Kamen in žena iz Pavlove vasi pri Brezicah: Zakaj se ne podpisate? Dopisov brez podpisa ne moremo sprejemati. — Planina: Preosebno. — Uredništvo smo tokrat radi praznika morali skleniti že tork večer. Radi tega je več dopisov za to številko izostalo. Kar bo vporabno, priobčimo v „Straži“ ali prihodnjem „Slov. Gospodarju“.

Loterijske številke.

Trst, dne 14. junija 1916: 21 16 2 51 60
Dunaj, dne 17. junija 1916: 51 81 25 77 32